

Reisa Elvelag

Hovedvegen 2, 9151 Storslett

E-post: post@reisaelva.no

Hjemmeside: www.reisaelva.no

Tlf.: +47 91118399

Storslett 17.03.2022

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Høringsinnspill -forslag om endringer i bestemmelser for fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag

Viser til Miljødirektoratets høringsforslag til endring i forskrift av 15. mars 2021 (nr. 798 og 797) om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjø (ref. 2022/3199). Forslaget ble sendt ut 18.02.2022 med høringsfrist 31.03.2022.

Reisa Elvelag som lokal forvalter av Reisavassdraget (nr. 208.Z) i Nordreisa kommune, Troms og Finnmark fylke ønsker med dette å komme med høringsinnspill i saken.

Reisa Elvelag gir innspill til forslaget som omhandler Reisavassdraget. Utklipp hentet fra høringsnotat:

«208.Z Reisavassdraget (Nordreisa kommune)

Reisaelva er et nasjonalt laksevassdrag. I forbindelse med reguleringen av fisket etter anadrome laksefisk fra 2021 ble fisketid og kvotebestemmelser for fangst av laks redusert. Årsaken til dette var et lavt høstbart overskudd og dårlig måloppnåelse, med en klar negativ trend de siste årene. Vitenskapelig råd for lakseforvaltning vurderte at forvaltningsmålet sannsynligvis ikke var nådd for bestanden, og anbefalte at beskatningen ble redusert.

Den negative utviklingen ser ut til å ha fortsatt i Reisaelva også i 2021. Direktoratet bestilte derfor en midlertidig vurdering av måloppnåelse og beskatningsråd for vassdraget basert på perioden 2017-2021. I denne vurderingen skriver VRL at forvaltningsmålet for bestanden ikke er nådd, og at det har vært et svært lite eller ikke noe høstbart overskudd de siste årene. De anbefaler at bestanden ikke beskattes. Direktoratet foreslår derfor at det ikke blir åpnet for fiske etter laks i Reisaelva fra 2022.

Direktoratet foreslår at det åpnes for fiske etter sjørørret i de to nederste nåværende sonene fra 15.juli til og med 31.august. For å ytterligere redusere sannsynligheten for bifangst av laks forslås det også at fiske bare kan utøves med flue fisket med flytende line eller flytende dupp. Saktesykende fortom (synk 1) tillates. Fluene skal ha maksimal lengde på fem cm., være bundet på enkelt- eller dobbeltkrok, med maksimal krokstørrelse 6, eller på plasttuber. Krok til tubeflue skal ha innklemte mottaker».

Reisa Elvelag er enige i forslaget om å stenge for laksefiske i Reisavassdraget fra og med sesongen 2022, men vil komme med noen synspunkter og kommentarer til en stenging. I tillegg vil elvelaget legge frem et endringsforslag for fiske etter sjørørret og sjørøye.

Når det gjelder begrunnelsen for å stoppe beskatningen av laks er elvelaget enige med VRL og Miljødirektoratet i vurderingene av laksebestanden. De siste årene har det vært en negativ utvikling i Reisaelva der gytebestandsmålet ikke er nådd siden 2017 og kun 2 ganger de siste 9 sesongene. Dette til tross for stadig innskjerpede fiskeregler og mindre fisketrykk. Det vil derfor være riktig å stoppe

beskatningen av laks slik situasjonen er nå. Vurderingene gjøres på bakgrunn av det tallgrunnlaget man har i form av drivtelling og fangststatistikk.

Drivtelling vil aldri kunne gi 100 % korrekt svar på antallet gytelaks som står igjen i elva på høsten, men den gir likevel et realistisk bilde over situasjonen. I tillegg vil man kunne se trendene i bestanden over tid, da drivtelling i Reisaelva er gjort ved bruk av samme metode i mer enn 10 år. Per i dag er drivtelling den eneste metoden for overvåkning av mengde laks i Reisaelva.

Når det gjelder fangststatistikken fungerer den i så måte at de aller fleste fiskere leverer sin fangstrapport. Likevel er det erfaringsmessig knyttet en god del mørketall til fangststatistikken. Det er årlig tips om folk som rapporterer nullfangst, selv om laks er tatt på land, eller krysser av for gjenutsatt, når laksen i realiteten er tatt på land. I tillegg er det enkelte som ikke kjøper kort og da heller ikke leverer fangstrapport.

Uavhengig av en stenging av fiske eller ei så vil Reisa Elvelag gjennomgå rutiner for drivtelling og fangstrapporering sesongen 2022 for å sikre at dette gjennomføres på best mulig. Samtidig jobber elvelaget med NINA for å få på plass overvåkning av oppgangen av laks i elva ved hjelp av sonar. Det vil være veldig viktig å få på plass sikrere tallgrunnlag for laksebestanden i Reisaelva, noe som vil bidra til at beslutninger omkring forvaltning gjøres på et bedre faktagrunnlag. For å få til overvåkning av oppgang er Reisa Elvelag avhengig av eksterne midler.

Selv om det å stoppe beskatningen av laks er riktig er det likevel flere momenter ved en stengning som uroer elvelaget. I teorien vil en stenging av laksefiske bety at beskatningen av laks opphører. Likevel er det mye som tyder på at teori og praksis ikke alltid går hånd i hånd i Reisaelva. Til tross for stadig strengere restriksjoner og total fredning av all laks over 5 kg, har laksebestanden gått nedover.

Resultater fra drivtelling på høsten og fangststatistikken harmonerer heller ikke helt, da det er et svært høyt antall laks som rapporteres som gjenutsatt, men likevel observeres få laks på telling.

Dersom tallene er rett vil 9 av 10 laks i Reisaelva fanges i løpet av en sesong, noe som er usannsynlig for en så stor elv. Feilkilder kan være unøyaktige drivtellingsresultater, feil i fangstrapporeringen eller gjenutsatt laks som tas flere ganger.

Feilrapportering i fangststatistikken og skjult uttak av laks forekommer. Det er likevel vanskelig å tallfeste dette uttaket i Reisaelva. Reisa Elvelag har et aktivt fiskeoppsyn for å avdekke eventuelt tyvfiske. Det er likevel svært begrenset hvor mye oppsynet kan dekke med tanke på de økonomiske rammebetingelsene som foreligger. Reisaelva har en lakseførende strekning på ca. 85 km hvor mer enn 40 km er uten veiforbindelse. I tillegg er det mange strekninger som ligger godt skjult. Det vil derfor være vanskelig å kontrollere elvestrekningen til enhver tid fra isen går om våren til isen legger seg om høsten. En er derfor avhengig av at folk har litt selvjustis og tar vare på elva og lar laksen få fred.

En løsning som kunne være et alternativ til stenging av elva, er et begrenset laksefiske med kortere sesong der all laks over 3 kg skal settes ut igjen. Den fisken som eventuelt er for skadet til å settes ut må leveres inn. Bevis på gjenutsatt laks må også legges ved fangstrapporten. I tillegg innføre strenge utstyrsbegrensninger og muligens fredningssoner. Med et slikt alternativ vil det være aktivitet med elva, som igjen virker preventivt mot tyvfiske. En vil også sikre at det lokale engasjementet for elva opprettholdes. Blir elva stengt i flere år vil man kunne oppleve at folk ikke bryr seg like mye. Det igjen vil kunne få konsekvenser for dugnadsånden i forbindelse med gjennomføring av overvåkningsprosjektet og ikke minst pukkellakstiltak i pukkellaksår.

Poenget er at selv om teorien bak stenging for laksefiske er god, er det ikke sikkert ønsket oppnåelse blir realisert. Uansett hvilke tiltak som iverksettes er det ikke sikkert laksebestanden i Reisaelva øker, da det er mye som tyder på at det er faktorer utenfor elva som spiller en viktig rolle for utviklingen til laksebestanden. Reisa Elvelag vil jobbe aktivt fremover for å få på plass bedre overvåkning og dermed et bedre tallgrunnlag for laksebestanden i Reisaelva. Dette blir viktig for å kunne dokumentere om gytebestanden tar seg opp eller ikke. Reisa Elvelag vil ha tett dialog opp mot Miljødirektoratet og VRL fremover. Dersom man ser at gytebestanden øker vil man be om vurderinger for å se på mulighet til å åpne for et begrenset laksefiske tidligere enn ved neste hoved revidering av fiskebestemmelser for fiske etter anadrom laksefisk.

Fiske etter sjørret:

Når det gjelder fiske etter sjørret vil Reisa Elvelag komme med følgende forslag:

- **Fiske etter sjørret starter 12. august kl. 18.00 og varer til og med 14. september kl.23.59 i sone 1 og 2. Det innføres utstyrsbegrensning for flue- og slukfiske. Makkfiske er ikke tillatt.**

I gjeldende fiskeregulering har Reisaelva åpning for sjørretfiske etter ordinær laksesesong fra 1-14. september i sone 1-Bergmo bru (sone 5). Det er derfor ønskelig at sjørretfisket foregår fra 12. august til og med 14. september. Erfaringsmessig er det ikke før i slutten av august og utover i september at flest sjørreter blir fanget. Det er derfor ingen hensikt å starte sjørretfiske så tidlig som 15. juli slik høringsforslaget foreslår. Ved fiskestart 12. august vil også hoved oppgangen av laks være over. Slukfiske med begrensninger på maksvekt 12 gram og krokstørrelse 8, samt fluefiske med begrensninger på kun lov med flyteline og krokstørrelse 6, vil fiske være rettet mot sjørret. Det vil derfor være begrenset med bifangst av laks.

Fiske etter sjørøye:

Når det gjelder fiske etter sjørøye forslår Reisa Elvelag følgende:

- **Fiske etter sjørøye åpnes ikke for sesongen 2022.**

Bakgrunnen for dette forslaget er sjørøyebestandens tilstand. Bestanden av sjørøye i Reisaelva er lav og man ønsker ikke ytterligere beskatningen av arten. Dette i tillegg til at man ønsker utsatt start for sjørøretfiske er det liten hensikt å kun tillate sjørøyefiske. Sjørøyefisket ved normalsesong er åpent fra 10. juli-10. august.

Til diskusjon på årsmøte:

Når det gjelder sjørøretfiske og organiseringen av denne vil det være mulig å se på andre løsninger enn det som er lagt som forslag i høringsinnspillet.

Blant annet:

- Kan vurdere å forlenge til sone 3. Fra soneskilte 3/4 (Nybrua) og oppover er det mindre fangst av sjørøret og større sjanse for bifangst av laks. Flere viktige gyteplasser i dette område. Sone 3 har fangst av sjørøret, men innehar også en del gyteplasser for laks.
- Kan vurdere å kun tillate fluefiske slik Miljødirektoratet foreslår.

I tillegg kan man se på antallet kort tilgjengelig, fisketider etc. Når det gjelder hvordan man skal organisere kortsalg er dette gitt i vedtektene. Slik det er nå vil grunneiere få tildelt sine kort og har mulighet å ta ut som grunneierkort eller selge de selv. De kortene som ikke tas ut vil Reisa Elvelag kunne selge. Praksisen de siste årene har vært at elvelaget kun selger noen få vald av kort som ikke er tatt ut i sjørøretsesongen. Dette fordi eiendommene, spesielt i sone 1 er små og har få kort tilgjengelig. Disse blir derfor ikke attraktive salgsobjekt og kostnaden for administreringen av dette er høyere enn hva som faktisk blir solgt. Enkelte eiendommer har heller ikke fiskeplasser. Det mest gunstige hvis man tenker salgsmessig er derfor at flere grunneiere som er tilstøtende samarbeider eller at man eventuelt lager et eget sonekort for de kortene som ikke er tatt ut.

Sjørøretfiske bidrar til noe inntekt til Reisa Elvelag, men uansett hvordan sjørøretsesongen blir vil ikke inntektene av dette fisket være sammenlignbart med laksefiske. Dette være seg om man øker antallet kort eller øker prisene. Elvelaget vil uansett få betydelige inntektstap som følge av stengt laksefiske.